

Teaching Guide

Teaching Guide				
Identifying Data				2018/19
Subject (*)	Specific Anatomy of the Lower Limb		Code	750G02002
Study programme	Grao en Podoloxía			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	First	Basic training	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e Fisioterapia			
Coordinador	Facio Villanueva, Angel	E-mail	angel.facio@udc.es	
Lecturers	Facio Villanueva, Angel	E-mail	angel.facio@udc.es	
Web	moodle.udc.es/			
General description	A materia versará sobre a descrición e coñecemento da anatomía específica do membro inferior incluíndo a osteoloxía, artroloxía, mioloxía, vascularización e innervación. Asemesmo se abordará a anatomía topográfica, de gran importancia para a semioloxía clínica así como a postura humana e elementos básicos para a marcha. Ademais da aplicación de técnicas de imaxe no estudo do pe.			

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	Coñecer o desenvolvemento embriolóxico nas distintas etapas de formación. A anatomía e fisioloxía humana. Estudo dos diferentes órganos, aparatos e sistemas. Esplacnoloxía vascular e nerviosa. Eixes e planos corporais. Anatomía específica do membro inferior.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B21	Habilidades interpersonais.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences		
O alumno/a coñece e identifica as estruturas anatómicas do corpo humano. Os diferentes órganos, aparellos e sistemas, e máis profundamente o membro inferior.	A1	B1 B2 B4 B5 B6 B7	C1
Coñecer o desenvolvemento embriolóxico nas distintas etapas de formación. A anatomía e fisioloxía humana. Estudo dos diferentes órganos, aparatos e sistemas. Esplacnoloxía vascular e nerviosa. Eixes e planos corporais. Anatomía específica do membro inferior.	A1	B1 B4 B5 B7 B21	
Capacidade para describir a estrutura e relación das distintas estruturas da extremidade inferior do corpo humano nas condicións de normalidade diferenciándoos de aquelas situacións patolóxicas.	A1	B1 B2	

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA 1: Introducción ao estudo da extremidade inferior.	Introdución xeral ás ciencias anatómicas.
TEMA 2: Tarso. Metatarso. Dedos.	Introdución ás técnicas de disección.
TEMA 3: Fémur. Rótula. Morna. Peroné.	
TEMA 4: Óso ilíaco. Sacro. Cóccix. Pelvis en conxunto.	
TEMA 5: Articulacións tibioperoneas, do nocello e do pé.	
TEMA 7: Articulacións do xeonllo.	
TEMA 8: Articulación coxo-femoral.	
TEMA 9: Articulacións da cintura pelviana.	
TEMA 10: Músculos do pé e da perna. Anatomía funcional.	
TEMA 11: Músculos da coxa. Anatomía funcional.	
TEMA 12: Músculos da pelvis. Anatomía funcional.	
TEMA 13: Vascularización e inervación do pé.	
TEMA 14: Vascularización da extremidade inferior.	
TEMA 15: Inervación da extremidade inferior.	
TEMA 16: Postura humana, a súa relación co pé.	
TEMA 17: Análise do pé en conxunto. Bóveda plantar: arco interno, arco externo, arco anterior. Factores que inflúen na morfoloxía da bóveda plantar.	
TEMA 18: Anatomía topográfica do pé.	
TEMA 19: Anatomía topográfica da extremidade inferior: rexión da coxa, rombo poplíteo, rexións da perna.	
TEMA 20: Técnicas de imaxe no estudo do pé.	

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Objective test	A1	1	2	3
Workshop	A1 B1 B4 B5 B7 B21	5	20	25
Student portfolio	A1 B1 B2 B4	5	20	25
Directed discussion	A1 B1 B5 B7 B21 C1	3	9	12
Laboratory practice	A1 B1 B2 B4 B5 B7 B21	5	10	15
Guest lecture / keynote speech	A1	21	42	63
Problem solving	A1 B1 B2 B4 B6	2	4	6
Personalized attention		1	0	1

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Objective test	Exame con preguntas tipo test relacionadas cos contidos teóricos, leituras e traballos colaborativos.
Workshop	Realizaranse obradoiros específicos con materiais audiovisuais e maquetas.
Student portfolio	O alumno realizará actividades orientadas a unha aplicación dos contidos teóricos e as leituras recomendadas.
Directed discussion	Ralizaranse sesións de debate de temas baseados nos contidos plantexados aos alumnos.
Laboratory practice	Realizaranse prácticas cas maquetas e material audiovisual. Ademáis cumprimentaranse cadernos de prácticas baseados nos contidos do temario en formato electrónico (segundo as recomendacións do Green Campus).
Guest lecture / keynote speech	Exporase o temario en sesións presenciais.

Problem solving	Realizaranse sesións de posta en común de problemas.

Personalized attention

Methodologies	Description
Student portfolio	As distintas actividades requiren un apoio continuado para poder desenvolverlas adecuadamente. É necesario planificar as actividades e orientar o seu desenvolvemento para conseguir un alto nivel de aproveitamento. A participación activa é clave e por iso debe favorecerse a interrelación alumnos - profesor en todas as fases da aprendizaxe.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Objective test	A1	Exame con 60 preguntas tipo test de catro opcións posible cunha única resposta válida. Para superar este apartado será necesario conseguir un 60% de respostas válidas.	80
Workshop	A1 B1 B4 B5 B7 B21	Farase unha avaliación da actitude, participación e coñecementos achegados.	5
Laboratory practice	A1 B1 B2 B4 B5 B7 B21	Realización de prácticas con maquetas e elaboración dun cadernillo de prácticas. Asistencia a seminario de disección anatómica no caso da súa organización no curso.	10
Problem solving	A1 B1 B2 B4 B6	Sesións debate de dúbidas e problemas.	5

Assessment comments

Para superar a materia é necesario asistir á totalidade das prácticas e superar a avaliación final das mesmas con polo menos 5 sobre 10, así como obter unha media de 6 (sobre 10) na cualificación do exame e 5 sobre 10 no total da materia.

Convocatorias de segunda e posteriores matrículas: Para aqueles alumnos/as que cursen a materia e realicen as prácticas obrigatorias de forma completa coa cualificación de apto, deben de ter en conta que poden volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só ao exame teórico final, tendo en conta que a cualificación do exame teórico fará media coas cualificacións das prácticas, talleres, traballos tutelados e clases maxistras do curso académico no que cursase as prácticas. Para os alumnos con matrícula parcial: poderán obter a cualificación da materia coa modalidade ordinaria ou modalidade na que a proba mixta supón o 90% da cualificación e o outro 10% a elaboración do caderno pequeno de prácticas. Nesta modalidade será obrigatorio superar ambas as partes para superar a materia. Convocatorias da oportunidade adiantada de avaliación: Para aqueles alumnos/as que solicitasen a oportunidade adiantada de avaliación, cumpran cos requisitos e concédaselle poderán presentarse ao exame teórico final cuxa cualificación suporá o 100% da cualificación da materia. A cualificación de non presentado: outorgarase a aqueles alumnos que non se presentan ao exame nin a ningunha das prácticas.

Sources of information

Basic	- () . 1.AAVV. Terminología anatómica. Panamericana, 1ª ed, 2001. 2. Abrahams PH, Hutchings RT, Marks SC. Gran atlas McMinn de Anatomía Humana. Oceano, 2ª ed, 2009. 3. Agur FR, Dalley F. Grant. Atlas de anatomía. Panamericana, 11ª ed, 2007. 4. Bouchet A, Cuilleret J. Anatomía descriptiva, topográfica y funcional. Panamericana, 1º ed, 1997. 5.Canby CA. Anatomía basada en la resolución de problemas. Elsevier - Masson, 1ª ed, 2007. 6. Chung KW. Colección temas clave: Anatomía. 6ª ed. 2008. 7. Dauber W. Feneis. Nomenclatura anatómica ilustrada, Elsevier Masson, 5ª ed, 2006. 8. Delgado L. Prácticas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2010. 9. Detton AJ. Grant. Manual de disección. Wolters Kluwer. 16ª ed, 2017. 10. Dufour M. Anatomía del aparato locomotor. Tomo 1: Miembro inferior. Masson, 1ª ed, 2003. 11. Drake RL, Vogl A. Gray. Anatomía para estudiantes. Elsevier, 2º ed, 2010. 12.Dykes M, Watson W. Lo esencial en anatomía. Elsevier Mosby, 3ª ed, 2011. 13. Escuredo B, Sánchez JM, Borrás SX, Serrat J. Estructura y función del cuerpo humano. McGraw-Hill Interamericana, 1995. 14. Fraga H. Anatomía básica. Galinova, 1ª ed, 2003. 15. García-Porrero J. Anatomía humana. McGraw-Hill ? Interamericana, 1ª ed, 2005. 16. Grine FE. Manual de laboratorio de anatomía humana. 3ª ed, 2008. 17. Gosling JA, Harris PF, Hunpherson JR. Anatomía Humana. Mosby/Doyma, 2ª ed, 1994. 18. Guzmán S, Eizondo RE. Anatomía humana en casos clínicos. Panamericana, 2ª ed, 2012. 19. Hansen JT. Netter. Flashcards de anatomía. Elsevier. 4ª ed, 2017. 20. Jacob S. Atlas de anatomía humana. Elsevier Science, 1ª ed, 2003. 21. Kamina P. Anatomía general. Panamericana, 1997. 22. Kapit W, Elson LM. Anatomía. Ariel, 1ª ed, 2014. 23. Latarjet M, Ruiz Liard A. Anatomía Humana. Panamericana, 4ª, 2004. 24. Lippert H. Anatomía. Marban, 1ª ed, 1999. 25. Llusá M, Merí, Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2004. 26. Lütjen-Drecoll E, Rohen JW. Anatomía. Panamericana, 1ª ed, 2012. 27. Möller TB, Reil E, Stark P. Atlas de anatomía radiológica. Marban, 3º ed, 2011. 28. Moore KL, Agur FR. Fundamentos de anatomía con orientación clínica. Panamericana, 6ª ed, 2008. 29. Moore KL, Dalley F, Agur AM. Anatomía con orientación clínica. Wolters Kluwer, 6ª edición, 2008. 30. Netter FH. Atlas de anatomía humana. Elsevier Masson, 5ª ed, 2011. 31. Nielsen M, Miller S. Atlas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2012. 32. Olinger AB. Atlas de anatomía humana. Lippincott 1ª ed, 2016. 33. Pansky B, Gest T. Anatomía concisa e ilustrada de Lippincott, volumen 1: espalda, miembro superior e inferior. AMOLCA 1ª ed, 2017. 34.Platzer W. Atlas de anatomía con correlación clínica. Tomo 1. Aparato locomotor. Editorial médica Panamericana, 9ª ed, 2008. 35. Paulsen F, Waschke J. Sobotta. Atlas de disección. Elsevier. 2ª ed. 2017. 36. Pró E. Anatomía clínica. Editorial médica Panamericana, 1ª ed, 2011. 36.Putz R, Pabst R. Atlas de Anatomía Humana Sobotta (I y II). Panamericana, 22ª ed, 2006. 37.Rouviere H y Delmas A. Anatomía humana. Masson, 11ª ed, 2005. 38.Sadler, TW. Langman Embriología médica. Wolters Kluwer, 11ª ed, 2009. 39.Schunke M, Schultze E, Schumacher U, Voll M, Wesker K. Texto y atlas de anatomía. Tomo I. Anatomía general y aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2005. 40.Smith-Agreda JM. Escolar. Reconstrucciones humanas por planos de disección. Editorial Panamericana, 5ª ed, 2009. 41.Suárez Quintanilla JA, Iturrieta Zuazo I, Rodríguez Pérez AI, García Esteo FJ. Anatomía humana para estudiantes de ciencias de la salud. Elsevier. 1ª ed., 2017. 42. Tank PW. LWW Atlas de anatomía. Wolters Kluwer. 1ª ed, 2009. 43.Thibodeau GA, Patton KT. Anatomía y fisiología. Elsevier Mosby, 6ª ed, 2007. 44. Thibodeau GA, Patton KT. Estructura y función del cuerpo humano. Elsevier Mosby, 13ª ed, 2011. 45.Tixa S. Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 2: Miembro inferior, Elsevier Masson, 2ª ed, 2006. 46. Thompson JC,. Atlas práctico de anatomía ortopédica. Elsevier, 2ª ed, 2011. 47. Tortora GJ, Derrickson BH. Principios de anatomía y fisiología. Editorial Panamericana, 13ª ed, 2013. 48. Ullmann HF. Atlas de anatomía. Ed Ullmann, 1ª ed, 2103. 49. Vilensky JA, Hoffman LA. Rohen. Atlas de anatomía humana. Wolters Kluwer, 8ª ed, 2015. 50. Waschke J, Drenckhahn D. Compendio de anatomía. Editorial Panamericana, 1ª ed, 2009. 51. Weir J, Abrahams PH, Spratt JD. Atlas de anatomía humana por técnicas de imagen. Elsevier. 4ª ed, 2011.
Complementary	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus
Biomechanics of the Lower Limb/750G02013 Podiatric Pathology 1/750G02021 Podiatric Pathology 2/750G02022
Other comments
A introducción á anatomía xeral e a introducción ás ciencias anatómicas deben ser un paso previo e básico para o aprendizaxe da materia.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.